

DIDAKTICKÝ TEST

Jméno a příjmení

Počet úloh: 28

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

1 Základní informace k zadání zkoušky

- **Časový limit** pro řešení didaktického testu je **60 minut**. (Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami může být časový limit navýšen.)
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neudělují záporné body**.
- **Odpovědi píšete do záznamového archu.**
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, zabarvěte pečlivě původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

A B C D

4

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **píšete čitelně** do vyznačených bílých polí.

16

- Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědi rozlišujte **velká a malá písmena**.
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď zapište do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.
- Za chybu se považuje i nesprávná či chybějící dílčí odpověď, počet chyb se promítá do celkového hodnocení úlohy.

2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modře nebo černě** píšící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně**.
- **Hodnoceny budou pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu.**

2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- U všech úloh/podúloh je **právě jedna odpověď správná**.
- Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

A B C D

4

TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYNY!

1 Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

- A) Pozvánka na ples je určena mně.
- B) Kvůli mně jsme do kina přišli pozdě.
- C) Nové pojetí známé hry vadilo jen mně.
- D) Podle mně jsme na tu výstavu neměli chodit.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 2

Sestře náramně slušely boty na podpatcích.

(CZV)

1 bod

2 Které z následujících tvrzení o výchozím textu není pravdivé?

- A) Slovo *boty* je ve větě podmětem.
- B) Slovo *sestře* je ve větě předmětem.
- C) Věta obsahuje přívlastek neshodný.
- D) Věta obsahuje příslovečné určení místa.

max. 3 body

3 Přiřadte k jednotlivým definicím (3.1–3.3) možnost (A–E), která obsahuje příklad definovaného pojmu:

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 3.1 **Neologismy** jsou nová slova, která se v jazyce začala užívat v poslední době, např. *smajlík*. _____
- 3.2 **Historismy** jsou slova a slovní spojení označující zaniklé historické skutečnosti, např. *ponocný* – dříve obecní noční hlídač. _____
- 3.3 **Archaismy** jsou zastaralá slova či tvary slov, které byly nahrazeny novějšími slovy či tvary slov, např. *lučba* – zastarale chemie, *řku* – řeknu. _____

(V. Styblík a kol., Český jazyk pro 9. ročník základní školy, upraveno)

- A) Za věrné služby se pážeti odměnili jen tuctem krejcarů.
- B) Kupte si za zvýhodněnou cenu náš ručně pletený svetr.
- C) V pohádkách často vystupují stateční princové a pyšné princezny.
- D) Pomněmež na časy těch prvních let, nežli sem vkročilo naše plémě.
- E) Když jsem studoval, našel jsem si kamarády mezi programátory a ajťáky.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 4–6

(1)

V pimprlové komedii stalo se,
že usedla vosa králi na nose.
Král se namíchl a bouch pěstí do stolu:
„Zavolejte na tu vosu Škrholu!“

(2)

Škrhola si řek, že vosu **prožene**,
sukovicí mohutně se ožene,
a jak tak ta vosa sedí na nose,
bouchne ji a v tu ránu je po vose.

(3)

Zbývá jen, abychom
k tomu dodali:
V tu ránu
je po vose
i po králi.

(4)

Chtěl bych radit, nijak vás však nenutím,
malé věci řešte ruky mávnutím.
Nedopadnete tak jako Škrhola,
nebudou vás považovat za...

(J. Suchý, Škrhola, upraveno)

max. 2 body

4 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

4.1 Výchozí text je ukázkou neuměleckého textu.

4.2 V první sloce má první verš stejný počet slabik jako verš druhý.

4.3 V druhé sloce se třetí verš rýmuje s veršem bezprostředně následujícím.

4.4 V druhé sloce se vyskytuje přirovnání.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

max. 3 body

5

5.1 Napište infinitiv slovesa tučně vyznačeného ve výchozím textu.

5.2 Napište kořen slova *nedopadnete*.

5.3 Napište spisovné tříslabičné podstatné jméno, které je příbuzné se slovem *sedí* a zároveň se skloňuje podle vzoru *město*.

1 bod

6 Která z následujících možností nejlépe vystihuje význam rady *malé věci řešte ruky mávnutím*?

- A) zajíce v pytli nekupujte
- B) nedělejte kozla zahradníkem
- C) nedělejte z komára velblouda
- D) darovanému koni na zuby nehleďte

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 7–11

(1) Každý člověk má na prstech, dlaních a ploskách **nohou** papilární linie. Jsou to vlastně takové výstupky na kůži, které vytvářejí složité obrazce. Na světě neexistují dvě osoby s naprosto shodnými **obrazci** papilárních linií. Toho využívá daktyloskopie, nejstarší a nejspolehlivější metoda identifikace lidí podle otisků prstů.

(2) O jedinečnosti otisků prstů věděli už staří Asyřané v období kolem roku 2000 před naším letopočtem. Obchodníci je přidávali na výrobky, aby zabránili jejich padělání. V minulosti byla daktyloskopie populární v Číně, do Evropy pronikla až mnohem později. Na rozvoji tohoto oboru měl zásadní podíl i český vědec Jan Evangelista Purkyně.

(3) Kriminalistika využívá poznatků o **otiscích** prstů už delší dobu. A jak to všechno funguje? Člověk má neustále trochu zpotené ruce a právě pot zůstává na **věcích**, kterých se dotýkáme. Když zločinci šáhnou na místě činu na nějaký předmět, zanechají na něm otisky prstů, jež je následně mohou usvědčit. Otisk prstů sice pouhým okem nevidíme, můžeme ho ale zviditelnit nejrůznějšími metodami. Jedna z nich spočívá v použití magnetických prášků, které kriminalisté štětcem nanesou na podezřelé předměty. Prášek se nachytá na místa, kde jsou otisky. Ty pak stačí přenést na fólii a donést do laboratoře.

(4) Otisky z místa činu často nejsou zcela čitelné. Když je kriminalisté porovnávají s dalšími otisky v databázi, musejí nalézt vždy alespoň deset shodujících se obrazců na papilárních liniích. Až poté je jasné, že se opravdu nemylí.

(21. století junior 8/2016, upraveno)

1 bod

7 Ve které z následujících možností jsou uvedena pouze klíčová slova a klíčová slovní spojení vystihující obsah sdělení třetího odstavce výchozího textu?

- A) zločinci, otisk, spočítat, delší doba
- B) kriminalisté, oko, spočítat, místo činu
- C) zločinci, oko, magnetický prášek, delší doba
- D) kriminalisté, otisk, magnetický prášek, místo činu

max. 2 body

8 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím obsaženým ve výchozím textu (A), nebo ne (N):

	A	N
8.1 Pomocí daktyloskopie se analyzují složky lidského potu.	☐	☐
8.2 Asyřané začali otisky prstů využívat před dvěma tisíci lety.	☐	☐
8.3 Každý člověk má shodné otisky prstů pouze s jednou další osobou na světě.	☐	☐
8.4 Aby mohli kriminalisté jednoznačně identifikovat zločince, musí porovnat otisky deseti jeho prstů s databází.	☐	☐

max. 3 body

9 Vypište z druhého odstavce výchozího textu všechna zájmena.

Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

1 bod

10 **Ve které z následujících možností je nahrazeno nespisovné slovo užitá ve výchozím textu slovem spisovným?**

(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu podtržena.)

- A) místo *trochu* má být *trošku*
- B) místo *šáhnou* má být *sáhnou*
- C) místo *nějaký* má být *jakýsi*
- D) místo *nachytá* má být *zachytí*

1 bod

11 **Které z následujících slov je ve výchozím textu užitá v chybném tvaru?**

(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu vyznačena tučně.)

- A) nohou
- B) obrazci
- C) otiscích
- D) věcích

max. 2 body

12 **Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je napsáno pravopisně správně (A), nebo ne (N):**

	A	N
12.1 Na celém území povstalci bojovali o přežití, situaci jim navíc stížíl vytrvalý déšť.	☐	☐
12.2 Nejdřív jsme z prken zbili lavice, poté jsme se pustili do výroby dřevěného stolu.	☐	☐
12.3 Opravy zchátralého srubu trvaly mnohem déle, než kdokoli ze skautského oddílu čekal.	☐	☐
12.4 Vichřice a krupobití způsobily místním obyvatelům velké škody, z nichž se dodnes nevzpamatovali.	☐	☐

max. 2 body

13 Na každé vynechané místo (*****) v ustálených spojeních doplňte příslušné slovo:

- 13.1 Monika uvedla, že je autorkou článku do školních novin. Ve skutečnosti ale celý článek napsala Jana, Monika jen opravila chyby. Monika se chlubí cizím *****.
- 13.2 Paní učitelka nám říkala, že pokud něco opíšeme z internetu a vydáváme to za vlastní výtvar, je to podvod. Martin se začal rozčilovat, jak prý si to někdo vůbec může dovolit. Přitom vím, že z internetu opsal referát. Potrefená ***** se vždycky ozve.

3 body

14 Uspořádejte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby na sebe navazovaly:

- A) Cenné cennosti jsou jakoby vzácnější, „člověk za ně dostane víc peněz“, tvrdil na policejní stanici, když posléze všechno vyšlo najevo.
- B) Ráno jsem nastoupila do tramvaje. Posadila jsem se a aktovku jsem dala na zem.
- C) To znamená, že je přiměje, aby dělali, co si přeje. Stačí se jim dostatečně dlouho dívat do očí. A teď Bubla zabodl oči do mě. Protože chtěl získat mou aktovku! Asi si myslel, že je plná úžasných věcí.
- D) Kdybych to věděla, dávala bych si pozor. Zíral přímo do mých očí. Najednou se mi začala točit hlava. Bubla totiž umí hypnotizovat lidi.
- E) Přímo naproti mně seděl takový tlouštík se světlým knírkem. Netušila jsem, že je to proslulý zloděj Bubla.
- F) Neboli „cenných cenností“, jak tomu říkal. Nikoli jen cenností, jak říkají ostatní lidé.

(A. Lindgrenová, Zlodějček Bubla, upraveno)

- 14.1 _____
- 14.2 _____
- 14.3 _____
- 14.4 _____
- 14.5 _____
- 14.6 _____

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 15

Prarodiče kdysi koupili chatu poblíž Břeclavi. Pobyty na chatě se vždy líbily nejen nejmladším členům rodiny, ale i dospělým. Proto se zde všichni pravidelně scházíme a podnikáme rodinné výlety. Vyrazit první zářijový víkend na houby je téměř povinností. Ani letošní rok nebyl výjimkou.

Babička a děda se vydaly na cestu dřív než my v naději, že budou ve sběru hub úspěšnější. Jejich záměr by se zřejmě splnil, kdyby se ovšem neztratili. A tak zbytek rodiny vzdal hledání hub a místo toho začal skoumat okolí. Asi po tříhodinovém pátrání jsme prarodiče objevili na odlehlé mýtině. Záchranná akce tak nakonec skončila dobře.

(CZV)

max. 4 body

15 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.

Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou. Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

max. 4 body

16 Přiřadte k jednotlivým řadám slov (16.1–16.4) odpovídající tvrzení (A–F):

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou. Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

16.1 jabloň – koruna – list _____

16.2 hlava – ucho – prsteníček _____

16.3 citoslovce – houba – kružítko _____

16.4 nemocnice – popálenina – prášek _____

- A) První dvě slova jsou mnohoznačná, třetí je jednoznačné.
- B) První dvě slova jsou jednoznačná, třetí je mnohoznačné.
- C) První slovo je mnohoznačné, další dvě slova jsou jednoznačná.
- D) První slovo je jednoznačné, další dvě slova jsou mnohoznačná.
- E) První slovo je jednoznačné, druhé je mnohoznačné, třetí je jednoznačné.
- F) První slovo je mnohoznačné, druhé je jednoznačné, třetí je mnohoznačné.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 17–22

TEXT 1

(1) Morgarath, pán Deštných a temných hor, přejel pohledem své ponuré panství a snad už potisící zaklel. Tohle je všecko, co mu zbylo – hromada rozeklaných žulových skalních stěn. Samé skály a kamení, nikde ani náznak zeleně, která by tu jednotvárnost oživovala.

(2) Na nádvoří právě prováděli výcvik wargalové. Morgarath je z okna sledoval a naslouchal jejich monotónnímu zpěvu beze slov. Byly to zavalité znetvořené bytosti s rysy napůl člověčími, ale se zvířecím čenichem a tesáky jako medvěd. Wargalové nepoužívali žádný mluvený jazyk. Byli prostého ducha, ***** byli jako stvoření k tomu, aby je ovládala nadřazená inteligence. Morgarath je už tenkrát proměnil ve svou armádu, daleko odpornější než noční můra.

(3) Morgarath odstoupil od okna. Patnáct let, pomyslel si, uplynulo od doby, kdy povstal proti tehdy nově zvolenému králi Duncanovi. Morgarath tajně cvičil wargaly, a když se baroni sjeli na hrad Araluen a své vojáky ponechali bez velitelů, zaútočil. V několika dnech rozdrtil bezradné královské vojsko a obsadil jihovýchodní čtvrtinu Araluenského království. Pak ale lord Northolt, nejvyšší velitel královské armády, dal dohromady družinu věrných, která posílila slábnoucí odvahu ostatních.

(4) Obě armády se střetly u řeky Kuřavky. Pět hodin byla bitva nerozhodná. Zrádné břehy s pohyblivým pískem vytvářely bariéru, která chránila Morgarathovo pravé křídlo. Jeden hraničář však našel tajný brod a převedl přes něj těžkou **kavalérii**. **Jezdci** se tak objevili v rozhodujícím okamžiku bitvy a zaútočili na zadní voj Morgarathovy armády. Wargalové měli jednu slabinu – báli se koní. Nedokázali proto vzdorovat náporu jezdeckta a po hodině začali ustupovat. Morgarath šel s nimi.

(5) Zůstal ve vyhnanství patnáct let. Teď usoudil, že nadešel čas pomsty. Ještě jednou povede své wargaly do útoku.

Pozn. kavalérie – vojenská jednotka bojující na koních

(J. Flanagan, Hraničářův učeň, upraveno)

TEXT 2

Větné členy v přístavkovém vztahu pojmenovávají jednu skutečnost různými způsoby. Například ve větě *Naše škola má ve znaku sovu, symbol moudrosti* je dvojím způsobem pojmenována sova.

(CZVV)

max. 2 body

17 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), nebo ne (N):

	A	N
17.1 Bitva u řeky Kuřavky trvala celkem pět hodin.	☐	☐
17.2 Wargalové mluvili zvláštním jazykem, kterému rozuměl jen Morgarath.	☐	☐
17.3 Morgarath zabral království ležící jihovýchodně od Deštných a temných hor.	☐	☐
17.4 K porážce Morgarathovy armády v bitvě u řeky Kuřavky přispěl jeden hraničář.	☐	☐

1 bod

18 **Ve kterém z následujících úseků TEXTU 1 se vyskytují větné členy v přístavkovém vztahu?**

Při řešení úlohy vycházejte z definice uvedené v TEXTU 2.

- A) pak ale lord Northolt, nejvyšší velitel královské armády
- B) bytosti s rysy napůl člověčími, ale se zvířecím čenichem
- C) vytvářely bariéru, která chránila Morgarathovo pravé křídlo
- D) proměnil ve svou armádu, daleko odpornější než noční můra

1 bod

19 **Které z následujících tvrzení o TEXTU 1 je pravdivé?**

- A) Děj v celém druhém odstavci se odehrává o patnáct let dříve než děj v prvním odstavci.
- B) Děj v celém třetím odstavci se odehrává o patnáct let dříve než děj v prvním odstavci.
- C) Děj v celém čtvrtém odstavci se odehrává o patnáct let dříve než děj v prvním odstavci.
- D) Děj v celém pátém odstavci se odehrává o patnáct let dříve než děj v prvním odstavci.

1 bod

20 **Která z následujících spojek nejspíše patří na vynechané místo (*****) v TEXTU 1?**

- A) tudíž
- B) nýbrž
- C) jestliže
- D) přestože

1 bod

21 **Ve které z následujících dvojic slov je mezi slovy stejný významový vztah jako ve dvojici slov *kavalérie – jezdec* zvýrazněných v TEXTU 1?**

Všechny významové vztahy je nutné posuzovat v kontextu TEXTU 1.

- A) vojsko – velitel
- B) armáda – voják
- C) jezdeckvo – wargal
- D) království – hraničář

max. 2 body

22 **Vypište z prvního odstavce TEXTU 1 všechna podstatná jména, která jsou v textu užita v 2. pádu.**

Zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, je považován za chybu.

max. 2 body

23 Rozhodněte o každé z následujících vět, zda je napsána pravopisně správně (A), nebo ne (N):

	A	N
23.1 Nevyzpytatelný člověk často budí mezi lidmi obavy.	☐	☐
23.2 Po několikaměsíčním strádání se konečně dosyta najedli.	☐	☐
23.3 Jako studený předkrm nám servírovali sirové hovězí maso.	☐	☐
23.4 Nový obchod s hudebními nástroji nabízí kvalitní houslové smyčce.	☐	☐

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 24–27

TEXT 1

Co vznikne, když se spojí věda, vtip a starost o lidském zdraví? Třeba schody à la piano. Jak všichni víme, pokud vedle schodiště jezdí eskalátory, dá většina z nás přednost svezení před namáhavějším výstupem po schodech. Lidé tak nevyužijí skvělou příležitost ke zdravému pohybu, kterého mají obvykle velmi málo.

Ve Stockholmu se skupina nadšenců rozhodla to změnit. Jedny nudné schody vedoucí z metra přeměnila v krásnou klaviaturu. Nakonec pomocí různých drátků a speciálních desek docílili toho, že každý schod po našlápnutí zahrál tón. Než člověk vyšel až nahoru, zahrál přibližně tři stupnice. Díky této akci byl eskalátor takřka prázdný a lidé si to s úsměvem hráli po schodišti.

(www.in.cz, upraveno)

TEXT 2

Vlastní předložky jsou vždy jen předložkami (*za, k*), **nevlastní předložky** mohou být i jiným slovním druhem (*šel okolo a ani se nezastavil – příslovce, vzal ji okolo pasu – předložka*).

(CZVV)

max. 2 body

24 V následujících větách (24.1–24.2) změňte tučně vyznačený úsek ve vedlejší větu tak, aby význam TEXTU 1 zůstal zachován. Vzniklé souvětí musí být gramaticky správně.

24.1 Ve Stockholmu se skupina nadšenců rozhodla **to změnit**.

24.2 Jedny nudné schody **vedoucí z metra** přeměnila v krásnou klaviaturu.

1 bod

25 Který z následujících úseků TEXTU 1 obsahuje předložku nevlastní?

Při řešení úlohy vycházejte z definice uvedené v TEXTU 2.

- A) než člověk vyšel až nahoru
- B) vedle schodiště jezdí eskalátory
- C) dá většina z nás přednost svezení
- D) každý schod po našlápnutí zahrál tón

1 bod

26 Který z následujících úseků podtržených v TEXTU 1 obsahuje chybně užitý tvar slova?

Uvedené možnosti je nutné posuzovat v kontextu TEXTU 1.

- A) lidském zdraví
- B) namáhavějším výstupem
- C) zdravému pohybu
- D) speciálních desek

1 bod

27 Která z následujících možností nejlépe vystihuje účel TEXTU 1?

- A) přesvědčit čtenáře, aby navštívili Stockholm
- B) informovat čtenáře o zdravém životním stylu
- C) informovat čtenáře o zajímavé akci ve Stockholmu
- D) přesvědčit čtenáře, aby se začali věnovat hře na klavír

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 28

Podle předem da*ého plánu úči*ě zvyšoval svou výko*ost.

(CZVV)

1 bod

28 Na vynechaná místa (*) ve výchozím textu je třeba doplnit *n/nn* tak, aby text byl pravopisně správně. Ve které z následujících možností jsou *n/nn* uvedena v odpovídajícím pořadí?

- A) n – n – nn
- B) nn – n – n
- C) n – nn – nn
- D) nn – nn – n

ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.
